

וְלִצְמֵנָה דְּאֵתִי זְמִין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְאַתְעָרָא בְּנִיחָא עַל שְׂאֵר עַמִּין
 עוֹבְדֵי עֲבֻדַּת כּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת, וּלְבַתֵּר יִתְתַּקֵּף
 עַלֵּיהוּ בְּדִינָא קִשְׂיָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה
 מב) יִי כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קְנָאָה
 יִרְיֵעַ אָף יַצְרִיחַ עַל אוֹיְבָיו יִתְגַּבֵּר. יִי
 בְּקִדְמִיתָא דְּאִיהוּ רַחֲמֵי, וּלְבַתֵּר כְּגִבּוֹר וְלֹא
 גִּבּוֹר. וּלְבַתֵּר כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת וְלֹא אִישׁ
 מִלְחָמוֹת. לְבַתֵּר אֲתַגְלִי תִקְפָּא עַלֵּיהוּ
 וְיִתְתַּקֵּף לְשִׁיצָאָה לֹזֶן, דְּכָתִיב יִרְיֵעַ אָף יַצְרִיחַ
 עַל אוֹיְבָיו יִתְגַּבֵּר. וְכָתִיב, (זכריה יד) וַיֵּצֵא יִי
 וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם הָהֵם כִּיּוֹם הַלְחָמוֹ בְּיוֹם קָרֵב.
 וְכָתִיב, (ישעיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוֹם חֲמוּץ
 בַּגָּדִים מִבְּצָרָה וְגו'.

וַיְהִי בְּצֵאת נִפְשָׁה כִּי מֵתָה וּתְקָרָא שְׁמוֹ בֶּן
 אוֹנִי וְאֵבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימָן. רַבִּי יְהוּדָה
 פִּתַּח וְאָמַר, (נחום א) טוֹב יִי לְמַעוֹז בְּיוֹם צָרָה
 וַיֵּדַע חֲסִי בּוֹ. זִכָּאָה חוֹלְקִיהָ דְּבֵר נֶשׁ
 דְּאַתְתַּקֵּף בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין
 דְּתוֹקְפָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ תִקְפָּא,
 וְאוּקְמוּהָ טוֹב יִי, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים קמה)
 טוֹב יִי לְכָל. לְמַעוֹז, דָּא הוּא תִקְפָּא דְּאִית
 בֵּיהּ יְשׁוּעוֹת. דְּכָתִיב, (תהלים כח) וּמַעוֹז (דף קעד ע"ב)
 יְשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ הוּא. בְּיוֹם צָרָה, בְּיוֹמָא דְּעָקוּ
 דְּעָקִין שְׂאֵר עַמִּין לְיִשְׂרָאֵל.
 תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב (משלי כד) הַתְּרַפִּיתָ בְּיוֹם
 צָרָה צָר פִּתְחָה. מָאִי הַתְּרַפִּיתָ. מָאֵן
 דְּאַתְרַפִּי יְדוּי מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּלֹא
 לְאַתְתַּקֵּף בֵּיהּ. וְהִיךְ יִתְקַף בֵּר נֶשׁ בֵּיהּ
 בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתְקִיף בְּאוֹרֵייתָא. דְּכָל
 מָאֵן דְּאַתְתַּקֵּף בְּאוֹרֵייתָא, אֲתַתְּקֵף בְּאִילָנָא
 דְּחִיִּי. כְּבִיכּוֹל יֵהֵב תִּקְפָּא לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל
 לְאַתְתַּקֵּף. וְאִי הוּא יִתְרַפִּי מְאוֹרֵייתָא, מַה
 אִם הוּא הַתְּרַפָּה מִן הַתְּרַפָּה -

וְלִעֲתִיד לְבֹא עֲתִיד הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לְהַתְּעוֹרֵר בְּשִׁלּוּהָ עַל שְׂאֵר
 עַמִּים עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת,
 וְאַחֵר כֶּף יִתְחַזֵּק עֲלֵיהֶם בְּדִין
 קִשְׂיָא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (ישעיה מב) ה'
 כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר
 קְנָאָה יִרְיֵעַ אָף יַצְרִיחַ עַל אוֹיְבָיו
 יִתְגַּבֵּר. ה' בַּתְּחִלָּה, שֶׁהוּא
 רַחֲמִים, וְאַחֵר כֶּף כְּגִבּוֹר וְלֹא
 גִּבּוֹר, וְאַחֵר כֶּף כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת
 וְלֹא אִישׁ מִלְחָמוֹת, אַחֵר כֶּף
 יִתְגַּלֵּה הַחֲזֵק עֲלֵיהֶם וְיִתְחַזֵּק
 לְהַשְׁמִיד אוֹתָם, שְׁכָתוֹב יִרְיֵעַ אָף
 יַצְרִיחַ עַל אוֹיְבָיו יִתְגַּבֵּר, וְכָתוֹב
 (זכריה יד) וַיֵּצֵא ה' וְנִלְחַם בַּגּוֹיִם
 הָהֵם כִּיּוֹם הַלְחָמוֹ בְּיוֹם קָרֵב,
 וְכָתוֹב (ישעיה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוֹם
 חֲמוּץ בַּגָּדִים מִבְּצָרָה וְגו'.

וַיְהִי בְּצֵאת נִפְשָׁה כִּי מֵתָה וּתְקָרָא שְׁמוֹ בֶּן
 אוֹנִי וְאֵבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימָן. רַבִּי יְהוּדָה
 פִּתַּח וְאָמַר, (נחום א) טוֹב יִי לְמַעוֹז בְּיוֹם צָרָה
 וַיֵּדַע חֲסִי בּוֹ. זִכָּאָה חוֹלְקִיהָ דְּבֵר נֶשׁ
 דְּאַתְתַּקֵּף בֵּיהּ בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּגִין
 דְּתוֹקְפָא דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ תִקְפָּא,
 וְאוּקְמוּהָ טוֹב יִי, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תהלים קמה)
 טוֹב יִי לְכָל. לְמַעוֹז, דָּא הוּא תִקְפָּא דְּאִית
 בֵּיהּ יְשׁוּעוֹת. דְּכָתִיב, (תהלים כח) וּמַעוֹז (דף קעד ע"ב)
 יְשׁוּעוֹת מְשִׁיחוֹ הוּא. בְּיוֹם צָרָה, בְּיוֹמָא דְּעָקוּ
 דְּעָקִין שְׂאֵר עַמִּין לְיִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב (משלי כד) הַתְּרַפִּיתָ בְּיוֹם
 צָרָה צָר פִּתְחָה. מָאִי הַתְּרַפִּיתָ. מָאֵן
 דְּאַתְרַפִּי יְדוּי מְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּלֹא
 לְאַתְתַּקֵּף בֵּיהּ. וְהִיךְ יִתְקַף בֵּר נֶשׁ בֵּיהּ
 בְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, יִתְקִיף בְּאוֹרֵייתָא. דְּכָל
 מָאֵן דְּאַתְתַּקֵּף בְּאוֹרֵייתָא, אֲתַתְּקֵף בְּאִילָנָא
 דְּחִיִּי. כְּבִיכּוֹל יֵהֵב תִּקְפָּא לְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל
 לְאַתְתַּקֵּף. וְאִי הוּא יִתְרַפִּי מְאוֹרֵייתָא, מַה
 אִם הוּא הַתְּרַפָּה מִן הַתְּרַפָּה -

בְּיוֹם צָרָה צָר כַּחֲכָה. בְּיוֹם שֶׁתִּבָּא
לוֹ מְצוּקָה, כִּבְכֹּל דּוֹחֵק אֶת
הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא כָחוּ שֶׁל הָעוֹלָם.
דָּבָר אַחֵר צָר כַּחֲכָה - בֹּא רָאָה,
בְּשַׁעֲה שֶׁבֶן אָדָם מִתְרַפֶּה מִן
הַתּוֹרָה וְהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ לֹא כְשֶׁרָה,
כִּמְהָ בְּעָלֵי רֵיב זְמִינִים לוֹ לֵהוּיֹת
לוֹ קִטְגוּרִים בְּיוֹם צָרָה. וְאִפְלוּ
נִשְׁמַת הָאָדָם, שֶׁהִיא כַח וְחֹזֶק
שְׁלוֹ, הִיא יְרִיכָה שְׁלוֹ כְּנִגְדּוֹ,
שֶׁכְּתוּב צָר כַּחֲכָה, מִשּׁוֹם שֶׁהוּא
צָר אֵלָיו. אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּשַׁעֲה
שֶׁבֶן אָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶכֵי הַתּוֹרָה וְכָל
דְּרָכָיו מִתְקַנּוֹת כְּרֹאֵי, כִּמְהָ
סְנִיגוּרִים עוֹמְדִים עָלָיו לְהַזְכִּירוֹ
לְטוֹב.

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלָיו
מִלֶּאֶךְ מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלֶף לְהַגִּיד
לְאָדָם יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנֶנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ
מִרְדֵּת שַׁחַת מִצְאָתִי כִפֹּר.
בְּפִסּוּקִים הִלְלוּ יֵשׁ לְהַתְבוֹנֵן, וְכִי
לֹא גָלוּי הַכָּל לְפָנַי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שֶׁהוּא צָרִיף מִלֶּאֶךְ שִׁיאֵמַר
לְפָנָיו טוֹב אוֹ רַע? אֵלָּא וְדָא
שְׁצָרִיף, שֶׁכְּאִשְׁרֵי יֵשׁ לְאָדָם
סְנִיגוּרִים לְהַזְכִּיר זְכוּת שְׁלוֹ לְפָנָיו
וְאֵין לוֹ [לְאָדָם] קִטְגוּרִים, אֲזִי וַיַּחֲנֶנּוּ
וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִרְדֵּת שַׁחַת מִצְאָתִי
כִפֹּר.

בֹּא רָאָה, בְּפִסּוּק הַזֶּה תִּמְצָא בְרוּךְ
הַדָּבָר. כְּתוּב אִם יֵשׁ עָלָיו מִלֶּאֶךְ.
אִם לֹא כְּתוּב יוֹתֵר - יָפָה הוּא.
אֲבָל מִלֶּאֶךְ מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלֶף
כְּתוּב, וּמִיָּהוּ? זֶהוּ הַמִּלֶּאֶךְ הַמְּמַנֶּה
עִם הָאָדָם בְּצַד שְׂמָאל, שֶׁכְּתוּב
(תהלים צא) יִפֹּל מִצִּדֶּךָ אֶלֶף, וְזֶהוּ צַד
שְׂמָאל, שֶׁכְּתוּב אַחֲרָיו וַיִּרְכְּבָה
מִימִינֶךָ.

אֲבָר אֶחָד מִנִּי אֶלֶף, זֶהוּ יִצְרָר יִצְרָר

דְּכְתִיב, (תהלים צא) יִפֹּל מִצִּדֶּךָ אֶלֶף, וְדָא הוּא סִטְרָא דְשְׂמָאלָא, דְּכְתִיב
בְּתִרְיָה וַיִּרְכְּבָה מִימִינֶךָ.

אֲבָר אֶחָד מִנִּי אֶלֶף, דָּא הוּא יִצְרָר הָרַע, דְּאִיהוּ אֶחָד מֵאֲנִינֵן (דְּאִיהוּ) אֶלֶף

כְּתִיב הַתְּרַפִּית. אִי אִיהוּ אַתְרַפִּי מִן אוֹרֵייתָא
בְּיוֹם צָרָה צָר כַּחֲכָה, בְּיוֹמָא דִּייתִי לִיָּה עָקוּ,
כִּבְכֹּל דְּחִיק לָהּ לְשִׁכְנֵתָא דְּאִיהוּ חִילָא
דְּעֵלְמָא.

דָּבָר אַחֵר צָר כַּחֲכָה, תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דָּבָר
נָשׁ אַתְרַפִּי מֵאוֹרֵייתָא וְאִזִּיל בְּאַרְחָא
דְּלֹא כְשֶׁרָא, כִּמְהָ בְּעָלֵי דְּבָבוּ זְמִינִין לִיָּה
לְמַהוּי לִיָּה קִטְגוּרִין בְּיוֹמָא דְּעָקוּ. וְאִפְלוּ
נִשְׁמַתִּיהָ דְּבָר נָשׁ דְּאִיהוּ חִילָא וְתוֹקְפָא
דִּילִיָּה אִיהוּ מְאִרִי דְּבָבוּ לְקַבְלִיָּה, דְּכְתִיב צָר
כַּחֲכָה, בְּגִין דְּאִיהוּ צָר לְגַבִּיָּה. אָמַר רַבִּי
אֲבָא בְּשַׁעֲתָא דָּבָר נָשׁ אִזִּיל בְּאַרְחֵי
דְּאוֹרֵייתָא וְכָל אַרְחֵי מִתְתַּקְנִין פְּדִקָא יָאוּת,
כִּמְהָ סְנִיגוּרִין קִיִּימִין עָלֶיהָ לְאִדְכָּרָא לִיָּה
לְטוֹב.

פֶּתַח וְאָמַר, (איוב לג) אִם יֵשׁ עָלָיו מִלֶּאֶךְ
מְלִיץ אֶחָד מִנִּי אֶלֶף לְהַגִּיד לְאָדָם
יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנֶנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִרְדֵּת שַׁחַת
מִצְאָתִי כִפֹּר. הֵנִי קָרָאִי אֵת לְאִסְתַּכְּלָא בְּהוּ,
וְכִי לֹא אַתְגָּלִי כָּלָא קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא,
דְּאִיהוּ צָרִיף לְמִלֶּאכָא דִּיִּימָא קָמִיָּה טוֹב אוֹ
בִישׁ. אֵלָּא וְדָאִי אֲצִטְרִיף. דְּכַד אֵת לִיָּה לְבָר
נָשׁ סְנִיגוּרִין לְאִדְכָּרָא זְכוּ דִּידִיָּה קָמִיָּה, וְלֹא
אֵת לִיָּה (לְבָר נָשׁ) קִטְגוּרִין, בְּדִין וַיַּחֲנֶנּוּ
וַיֹּאמֶר פְּדֵעֵהוּ מִרְדֵּת שַׁחַת מִצְאָתִי כִפֹּר.

תָּא חֲזִי, בְּהֵאִי קָרָא תְּשַׁכַּח בְּרִיָּא דְּמִלָּה,
כְּתִיב אִם יֵשׁ עָלָיו מִלֶּאֶךְ, אִי לֹא כְּתִיב
יִתִּיר יָאוּת הוּא. אֲבָל מִלֶּאֶךְ מְלִיץ אֶחָד מִנִּי
אֶלֶף כְּתִיב, וּמֵאֵן אִיהוּ. דָּא הוּא מִלֶּאֶךְ
דְּמִמְנָא עָמִיָּה דְּבָר נָשׁ בְּסִטְר שְׂמָאלָא,
דְּכְתִיב, (תהלים צא) יִפֹּל מִצִּדֶּךָ אֶלֶף, וְדָא הוּא סִטְרָא דְשְׂמָאלָא, דְּכְתִיב